

Decisiones Sacramentales, Theologicæ, Canonicæ, & Legales

In Quibus Tota materia Sacramentorum, Theologiæ Moralis, Juris Canonici, & Quæstiones plurimæ Juris Civilis explicantur, dilucidantur, & traduntur, Eruditionibus, Historiis, & Exemplis adornatæ ; Opus Episcopis, Vicariis, Parochis, Confessariis, aliisque Studiosis utile, ac jucundum In Libris novem ...

Decisiones Miscellanæ

Chiericato, Giovanni Maria

Augustæ Vindelicorum, 1730

Decisio VI. Argumentum. Agitur de Divino Officio, ac Horis Canonicis, & de iis, qui ad eas sunt obligati. An Canonicus Coadjutor obligatus sit recitare Divinum Officium, & ille qui habet beneficium? ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94626](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94626)

sibi magis liberam ad orandum; & in ea quotidie fideliter oret. 8. Parochi explicent tot Sacre Scripturæ oracula, quæ orationem, & devotionem commendant. 9. Narrent exemplum Redemptoris, Apostolorum, & Sanctorum, qui enixe orationi vacarunt. 10. Legant Parochi Catechismum Romanum part. 4. c. 1. & 2. & nunquam cessent, excitare fideles, qui ideo indevoti, quia non redarguntur, & non instruuntur.

DECISIO SEXTA.

ARGUMENTUM.

Agitur de Divino officio, ac Horis Canonicis, & de iis, qui ad eas sunt obligati. An Canonicus Coadjutor obligatus sit recitare Divinum Officium, & ille qui habet beneficium? Monita pro recitando Officio Divino devotè.

SUMMARIUM.

1. Officium Divinum quid sit?
2. Hora Canonica à quibus sint recitanda de præcepto?
3. Horas Canonicas, qui non teneantur recitare?
4. Regulares quinam sint non obligati ad Chorum?
5. Canonicus Coadjutor an debeat recitare Officium Divinum.
6. Beneficium tenue quale sit, ne obliget ad Horas Canonicas?
7. Remedia duodecim pro recitando Officio cum devotione?

Ad infra scripta Quæstia, & Casus DD. Parochi, & Confessarii dixerunt.

Ad Primum. Quid sit Divinum Officium, seu Hora Canonica? Esse certam orationem laudandi publicè Deum, & precandi mente, & voce, autoritate Præfulum institutam. Bellarm. lib. 1. de bonis. operib. cap. 10. Vel esse laudem Dei voce expressam per institutionem Ecclesiæ determinatam. Tolet. lib. 2. cap. 10. num. 1.

Ad Secundum. Qui teneantur recitare horas Canonicas? Quatuor personarum genera, nempe Clerici Saculares in Sacris constituti, Beneficarii, Regulares ad chorum deputati, & Moniales. Grassus p. 1. cap. 10. n. 1. Tamb. lib. 2. in Decal. cap. 5. num. 2.

Ad Tertium. An dentur Clerici Saculares in Sacris, qui non teneantur recitare horas Canonicas? Ex pluribus DD. collegerunt, dari sequentes. 1. Dispensatum ex benignitate Pontificia ad Matrimonium. 2. Ordinatam de facto in Sacris, qui antea uxorem habebat, si ad eam cogatur redire. 3. Damnatos ad triremes, vel captivos infidelium. 4. Detentos in publicis carceribus, nec non capite damnatos. 5. Affectos infirmitate, vel maximo aliquo animi morore. Ita Azor. Nayar. Squillante. Castropal. & alii, quos allegat, & sequitur Tambur. d. cap. 5. num. 4.

Ad Quartum. An dentur Regulares professi, qui non teneantur ad dictam recitationem? Affirmarunt de Regularibus choro non addictis, quales sunt Patres Societatis Jesu, & Militarium ordinum, qui nisi in Sacris sint, vel beneficium Ecclesiasticum habeant, ad recitandas horas Canonicas non tenentur Castrop. & Tambur. d. cap. 5. num. 6. An autem omnes Regulares, qui non sunt in Sacris, & Moniales professæ

teneantur recitare Divinum Officium extra chorum? Vide mea Erotemata cap. 17. n. 9.

AD PRIMUM CASUM.

Quidam Canonicus Coadjutor se accusat in confessione, qualiter illis diebus, quibus ad chorum non vadit Officium Divinum non recitat. *Quæritur, an peccet, & sit alicui pena obstrictus? Procefferunt cum distinctione.* Vel talis Coadjutor habet aliquam partem fructuum beneficii, & non recitando officium, peccat mortaliter, & tenetur ad restitutionem. Bonac. de Horis Canonicis. disp. 1. q. 2. punct. 4. num. 13. Vel nullos fructus habet, & à culpa est immunis, atque à pena. Grass. part. 1. lib. 2. cap. 50. num. 22. Summa Dian. Verb. Hora Canonica num. 11. Suarez lib. 4. cap. 22. num. 19.

AD SECUNDUM CASUM.

Quidam beneficiatus in confessione narrat, se non recitare Divinum Officium, quia ejus beneficium est tenue. *Quæritur, an peccet? An sit alicui pena obstrictus? Et quale reputandum sit beneficium tenue? Quo ad peccatum, tres adduxerunt sententias. Negativam ex Soto de Justitia, & Jure lib. 10. qu. 5. artic. 3. e ratione quia, qui de Altari non vivit, altari non tenetur servire. capit cum Secundum Apostolum. De Præben. Affirmativam, quod scilicet peccet, & teneatur restituere fructus, ex Bonac. de Horis Canonicis. disp. 10. quæst. 2. part. 4. num. 17. ex pluribus rationibus ibi allegatis Mediam, quod non peccet, si recitet saltem diebus festis, & Dominicis; prout ex Lessio, & Maldero notat Coron. in Summa Dian. Verb. Hora Canonica num. 7. Cæterum in Curia Patavina placuit affirmativa; quam tuetur Pyrrh. Corad in paraxi dispensat. lib. 4. cap. 2. num. 53, firmans, hisce temporibus omne beneficium, quamvis tenue obligare ad Divinum Officium. Porro circa tenuitatem, alii eam posuerunt in aureis octo ex Soto ubi supra; alii in aureis sexdecim ex Sanchez in opus. tom. 1. lib. 2. cap. 1. dub. 57. num. 5. Alii in tertia parte Ecclesiastici Patrimonii ex Tamb. in dec. lib. 2. cap. 5. §. 1. num. 25. quæ in hac Dicecessi erit in Ducatis tredecim cum dimidio circiter; eo quia admittuntur Clericis in Sacris Patrimonia ducatorum quadraginta ex Synod. Patav. p. 1. c. 16.*

AD CASUM PRUDENTIALEM.

Quia plures Ecclesiastici committunt graves negligentias in recitatione horarum Canonicarum, notentur modi, & remedia, ad recitandas cum Devotione. Pro executione dixerunt. 1. In initio cujusunque horæ reflectendum ad ejus significatioem; nam, ut scribit Tolet. lib. 2. cap. 11.

*Matutina ligat Christum, qui crimina purgat.
Prima replet spiritus; dat causam Tertia mortis.
Sexta Cruci necit, latus ejus Nona biperrit.
Vespera deponit, Tumulo Completa reponit.*

2. Recitare non ex usu, sed pia in Deum mente.
3. Seligere locum, & tempus opportunum.
4. Nolle in curas exteriores advertenter advertere.
5. Non cursim, & rapidè, sed debito sonu, & distantia Psalmos, & lectiones legere.
6. Attendere tum ad literalem, tum ad mysticum sensum.
7. Scire, se ad Dei præsentiam, & ejus laudes profari, quod est munus Angelorum, juxta illud Ps. 137. *In conspectu Angelorum psallam tibi.*
8. Non memoriter, sed ex Breviario legendo recitent.
9. Recordentur, scriptum esse,

Male

Maledictus homo, qui facit opus Dei fraudulenter. Jer. 48. 10. Recogitent, idem esse non recitare, ac sine attentione recitare, & cum negligentia, nam in utroque casu est culpa gravis, & obligatio restituendi fructus. Navar. de Orat. cap. 20. num. 32. 11. Legant Toletum in summa lib. 2. cap. 13. & ibi additiones. Et Novissimè opus Illust. Episc. Pompei Sarnelli inscriptum Specchio del Clero Secolare impressum Neapoli anno 1678. ubi tom. 1. agit de Divino Officio a pag. 191. & seqq. Item Meditationes Busefi tom. 2. de Dignitate, & Virtutib. Sacerdotum Medit. 14. 12. In fine cujusque Psalmi ad Vers. Gloria Patri &c. elevent mentem in Deum.

DECISIO SEPTIMA.

ARGUMENTUM.

Dantur definitiones, & divisiones Superstitionis, Idololatriæ, ac Magiæ. Referuntur superstitiones Muliercularum, & Alchimistarum. Deinde remedia pro eliminandis superstitionibus.

SUMMARIUM.

1. Superstitio quid sit? & Quotuplex?
2. Idololatria quid, & quotuplex sit?
3. Magia quid sit? & Quotuplex?
4. Muliercularum superstitiones quadam. Et an sint peccata?
5. Alchimia ars an sit licita?
6. Superstitiones quibus remediis eliminanda?

Ad infra scripta Quæstia, & Casus DD. Parochi, & Confessarii dicere.

AD PRIMUM. Quid, & Quotuplex sit Superstitio?

Alii, esse falsam, seu vanam Religionem ex Tolet. lib. 4. cap. 14. Alii, esse offensam factam Deo per cultum falsum, seu indebitum. Ex Tamb. lib. 2. in Dec. cap. 6. §. 1. num. 1. & 2. Eruditionum studiosi addidere, ex Cic. lib. 2. de nativ. Deor. esse sollicitudinem nimiam, qua hominesangebantur immolantes, precantesque, ut filios superstites relinquerent. Vel ex Lactant. lib. 4. div. Inst. cap. 28. Sic dictum ex eo, quod homines relictis veteribus Diis colerent superstitem memoriam suorum majorum. Vel ex Servio in 8. Æneid. Superstitionem appellatam nimium timorem iræ Deorum superstantis. Omnes autem concordarunt, duplicem esse superstitionem. Unam cultus falsi, puta colere Deum per cæremonias Judaicas, vel Mahumetanas, vel per cantica Turpia, quæ semper est mortalis. Tamburin. d. §. 1. num. 2. & 3. Salesles de S. Inquisit. lib. 1. cap. 14. reg. 11. Alteram cultus indebiti, quæ ex se est Venialis; at mortalis in tribus casibus. 1. Si sit mixtum pactum cum Dæmone. 2. Si gravis aliqua irreverentia fiat. 3. Vel magnus contemptus Rubricarum. Tamb. d. §. 1. num. 2. Et in opusc. de sacrif. Missæ, lib. 2. cap. 5. §. 1. Mea Erotemata cap. 19. ubi plura de ea.

Ad Secundum. Quid, & quotuplex sit Idololatria?

Alii, esse Divini cultus erga falsum Deum exhibitionem, ex Tolet. lib. 4. cap. 14. num. 2. Alii, esse actum adorationis, quo quis aliquid creatum colit, loco Dei. Ex Salesles d. lib. 1. cap. 14. Reg. 112. num. 21. & 22. & dici Idololatriam, quasi Idolorum latrariam. Duplicem autem asseruerunt esse. Unam propriè sumptam, cum quis adorat idola, vel creaturas. Alteram impropriè, cum quis animo sic adhæret alicui vitio, ut videatur illud adorare. Salesles d. reg. 112. num. 21. Unde Apost.

Dact. Clericali Tom. II. Lib. IX.

stolus de avaritia ait, Quod est Idolorum servitus. Ephes. 5. & de Gulosis. Quorum Deus venter est. Philip. 3. plura de hoc peccato in meis Erotemat. cap. 20.

Ad Tertium. Quid, & quotuplex sit Magia? esse Artem, seu facultatem, vi creata, & non supernaturali, quædam mira, & insolita efficientem, quorum ratio sensum, & communem hominum captum superat. Salesles lib. 1. reg. 119. Delrinus disquisit. Magic. lib. 1. cap. 2. ubi singula Verba definitionis explicat. Triplicem autem dixerunt Magiam, scilicet Naturalem, Artificiosam, & Diabolicam. Prima, & Secunda est licita, quia innititur Secretis Philosophiæ, seu virtutibus naturalibus herbarum, vel lapidum. Tertia est prohibita, quia ei inest pactum, vel expressum, vel tacitum cum Dæmone, ut exemplis latè demonstrat Delrinus. d. lib. 1. cap. 2. 3. & 4. Et mea Erotemata cap. 21. ubi plura & utilia, & jucunda, scituque digna traduntur.

AD PRIMUM CASUM;

Quæritur, an peccent mulieres, quæ in die Sabbati nere recusant. In nocte S. Joannis Baptista herbas colligunt. Signant ad morbos fugandos cum prolatione aut verborum Sacrorum, aut inutilium. Et an Viri, qui nolunt inter tredecim convitatos ad mensam sedere? Plurimi docti, & eruditè responderunt ad singulas casus partes, concorditer sentientes, omnes mortaliter peccare, superstitionis, & vanæ observantiæ vitio. Ex Tamb. in Decal. lib. 2. cap. 6. §. 1. n. 27. 28. & seqq. Ex Joan. Tullio Embl. 26. & Marchant. lib. 3. lect. 2. Propos. 1. Sed prædictos omnes excusari invincibili ignorantia ex Azor. part. 1. lib. 2. cap. 26. q. ult. Vide prædicta mea Erotemata d. cap. 19. ubi plures alii casus superstitionis.

AD SECUNDUM CASUM.

Utrum Alchimia sit ars fundens metalla, ad ea in aurum transformanda. Quæritur, an dicta Ars sit licita? Ex longis, doctisque responsionibus, quibus DD. Parochorum & studium, & doctrina, & eruditio summopere fuit commendata, colligitur, quod vel quærimus in foro fori? Et in hoc de Jure civili Alchimia non reperitur prohibita; sed vetita est de Jure Canonico per Joan. 22. in Extravag. Spondent. De crimin. falsi inter commun. Vel quærimus in foro Poli? & in hoc Alchimia est licita, servatis quatuor conditionibus, scilicet Finis, Modi, Temporis, & Personæ. Condicio Finis, ut Alchimia exerceatur non ob lucrum, vel avaritiam, sed honestam animi recreationem. Modi, ut absit omne pactum vel auxilium, tacitum, aut expressum cum diabolo. Temporis, ut nimium non infumatur, sed quantum licet honesto otio dare. Personæ, ut hæc non sit egena, sed locuples, ut disertè probat Delrinus d. 1. cap. 5. q. 4. Thesaur. de Penit. Ecclesiast. p. 2. Verb. Falsum, c. 2. & demonstrant mea Erotemata c. 22. ubi alii Doctores.

AD CASUM PRUDENTIALEM

Quæ sint remedia, & rationes à Parochis adhibenda, pro eliminandis superstitionibus, & vanis observantiis, quas Plebs exercet, & potissimum in Villis? Notarunt Sequentia. 1. Quod Parochi doceant, eorumdem auctorem esse diabolum Ex Delrio lib. 6. in Anaceph. monit. 4. 2. Referant exempla fraudum Dæmonum circa exercentes superstitiones, de quibus Delrinus lib. 2. quæst. 12. 16. & 30. Et Hieronymus Menghi in compendio Artis Exorcist. 3. Quod superstitionis operationes, licet videantur prodesse corpori, semper obfunt animæ, quæ

B

majo-